

Občanská výchova – nižší gymnázium

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Občanská výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost z oboru Výchova k občanství, z oblasti Člověk a svět práce a z oblasti Člověk a zdraví z oboru Výchova ke zdraví.

Vyučovací předmět Občanská výchova pomáhá žákům chápat svět v jeho mnohotvárnosti. Seznamuje je s významem rodiny a školy pro život jedince, hodnotou domova, vlasti, kulturního a přírodního dědictví, s rolí občana v demokratické společnosti, rozvíjí osobnost dítěte, pomáhá mu pochopit postavení člověka ve struktuře společenských vztahů, učí žáky komunikovat s druhými a respektovat jejich odlišnosti, vede je k mravnímu jednání a k odpovědnosti za důsledky svého rozhodování.

Vyučovací předmět Občanská výchova seznamuje žáky se základními lidskými právy a jejich uplatňováním v občanském životě, s fungováním základních ekonomických vztahů a jejich dopadem na život každého z nás. Žáci jsou vedeni k úctě k životu a odpovědnosti za své zdraví, s čímž souvisí i znalost rizik a nebezpečí, která nás obklopují.

Vyučovací předmět Občanská výchova se snaží se o rozvoj samostatně uvažujícího jedince, který se dokáže orientovat ve svém životě a poradí si i ve složitých situacích, do kterých se může v budoucnu dostat.

Do vyučovacího předmětu Občanská výchova jsou zařazena následující průřezová témata:

Výchova demokratického občana (VDO)

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Multikulturní výchova (MkV)

- Multikulturalita
- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Princip sociálního smíru a solidarity

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- Objevujeme Evropu a svět
- Evropa a svět nás zajímá
- Jsme Evropané

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Komunikace
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Sebepoznání a sebepojetí
- Kreativita

- Kooperace a kompetice
- Rozvoj schopností poznávání
- Psychohygienu
- Seberegulace a sebeorganizace
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Environmentální výchova (EV)

- Vztah člověka k prostředí
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mediální výchova (MedV)

- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Ve vyučovacím předmětu Občanská výchova si žák osvojí základy práva, politologie, ekonomie, etiky a estetiky, psychologie, sociologie, ekologie, zdravotní vědy. Ve výuce se ovšem využívá poznatků z mnoha dalších vědních oborů, např. historie, bohemistiky, religionistiky, geografie atp. Vyučovací předmět Občanská výchova integruje poznatky z výuky, informace z dalších zdrojů a zkušenosti z osobního života žáků.

Časové vymezení

Vyučovací předmět Občanská výchova se vyučuje v prvních čtyřech ročnících osmiletého gymnázia, a to v týdenní dotaci dvou vyučovacích hodin v primě, jedné vyučovacích hodiny v sekundě a kvartě a jeden a půl vyučovacích hodiny v tercii, tj. jedna vyučovacích hodina bude jednou za čtrnáct dní posílána na vyučovacích hodiny dvě.

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových učebnách tříd, žáci mají k dispozici také moderní multimediální učebnu. Upřednostňovanou formou realizace je vyučovacích hodina. K výuce jsou používány učebnice v kombinaci s dalšími doprovodnými výukovými materiály, např. informačními letáky, videonahrávkami, obrazovým materiálem, multimediálními výukovými programy.

Cílům vyučovacích předmětu Občanská výchova odpovídají také metody vyučování. Učitel zařazuje do výuky prvky frontálního vyučování, diskuse, skupinové práce, dramatické výchovy a komunikačních aktivit, při vyučovacích hodinách využívá práci s různými pracovními texty, informačními materiály, videonahrávkami, odbornou literaturou a účelně zařazuje psychotesty a sociohry. Žák se tak aktivně zapojuje do procesu výuky. Výuka je navíc v každém ročníku doplněna referáty, žákovskými projekty a následně jejich prezentacemi, v součinnosti s výchovným poradcem také cyklem besed a exkurzí, které souvisejí jednak s probíranými tématy, jednak s minimálním preventivním programem školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- zapojením žáků do soutěže „Paragrafy aneb Neznalost zákona neomlouvá“ vede žáky k samostatnému a kritickému uvažování o společnosti a posiluje jejich právní vědomí
- rozvíjí schopnost žáků vyhledávat, třídit a zpracovávat informace z různých informačních zdrojů, a tím je vede k samostatnosti, trpělivosti, pečlivosti, zodpovědnosti a přesnosti

- zadává žákům zajímavé domácí úkoly, a tím jim umožňuje realizovat jejich vlastní nápady a podněcuje jejich tvořivost
- zařazuje do výuky soutěže a kvízy, aby žáky motivoval a podněcoval jejich zdravou soutěživost

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vyhledává a uvádí podnětné příklady a modelové situace ze života společnosti, okolí, školy i rodiny, vede žáky k diskusi o nich, a tím učí žáky rozpoznat a vyhodnocovat problémové situace a hledat vhodné metody jejich řešení
- vede žáky k přemýšlení o problémech, k hledání různých řešení a k zaujetí vlastního stanoviska k nim, a tím je učí reagovat na rozmanité životní situace v souladu s vlastním svědomím a zároveň je tak učí odpovědnému rozhodování
- vybírá a připravuje příklady z učebnice, tisku a dalších médií tak, aby se žáci naučili posuzovat a srovnávat společenské jevy ve vlastní zemi s obdobnými či odlišnými jevy v evropském a celosvětovém měřítku, aby si vytvořili představu o lokálních a globálních problémech současné společnosti a o způsobech jejich řešení na národní i mezinárodní úrovni

Kompetence komunikativní

Učitel:

- do výuky zařazuje skupinovou práci, a tím rozvíjí komunikační dovednosti žáků, učí je naslouchat názorům jiných a respektovat jejich názor, učí je toleranci a ohleduplnosti
- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu, a tím u nich přispívá k osvojování žádoucích modelů chování
- zařazuje aktivity, při nichž se žák učí diskutovat, argumentovat, obhajovat vhodnou formou vlastní názor, a tím se učí pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a své školy

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- účelně zařazuje skupinové aktivity, aby se žáci naučili základům kooperace a týmové práce, vzájemné pomoci a podpoře, a tím pomáhá vytvářet příjemnou atmosféru ve třídě
- učí žáky kriticky vnímat a hodnotit veřejné záležitosti, jednání druhých lidí i vlastní projevy, a tím vede žáky k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi a k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi
- dbá na zapojení všech žáků do práce v hodině, aby měli všichni prostor k sebevyjádření a mohli uplatnit individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti
- povzbuzuje žáky a průběžně hodnotí výsledky jejich práce, aby žáci byli zejména kladným ohodnocením motivováni k dalším výkonům a byla posílena jejich sebedůvěra a zdravé sebevědomí

Kompetence občanské

Učitel:

- na modelových situacích učí žáky pravidlům kontaktu se státními a občanskými institucemi, aby se mohli v budoucnosti bez problémů zapojit do občanského života
- do výuky zařazuje besedy, exkurze, projekty zaměřené na pomoc druhým lidem, a tak v nich rozvíjí pocity solidarity a úcty k základním životním hodnotám
- na příkladech z historie vlastního národa i národů jiných dokládá kulturní či jiné odlišnosti mezi státy, národy, etniky, skupinami, společenstvími, a tím odstraňuje

předsudky v myšlení žáků, učí je respektu k přesvědčení druhých lidí, rozvíjí jejich schopnost vcítit se do situace druhých, respektovat jejich zvláštnosti a potřeby, učí žáky odmítavému stanovisku ke všem projevům nespravedlnosti, násilí, diskriminace, rasismu a xenofobie

- zapojuje žáky do soutěže „Paragrafy aneb Neznalost zákona neomlouvá“, kde se ještě blíže seznamují se základními principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, a tím se učí orientovat v důležitých právních otázkách, aby si byli vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- spoluprací se státními a občanskými institucemi přibližuje žákům organizaci a fungování státní správy a samosprávy, vede žáky k zapojení do života jejich obcí, rozvíjí jejich zájem o veřejné záležitosti
- vede žáky k zodpovědnému vztahu k zdraví vlastnímu i zdraví jiných, a tak zařazuje do výuky modelové situace, aby se žáci naučili chovat v krizových situacích a situacích ohrožujících zdraví člověka
- ve spolupráci s dalšími předměty zařazuje do výuky tematické exkurze, referáty, krátkodobé i dlouhodobé projekty, a tím rozvíjí v žácích pozitivní vztah ke kulturnímu a historickému dědictví vlastního národa, odpovědný vztah k životnímu prostředí a vede je k aktivnímu podílu na jeho ochraně

Kompetence pracovní

Učitel:

- rozvíjí podnikatelské myšlení žáků, a tím podporuje jejich šance na zapojení do hospodářského života
- ve spolupráci s Úřadem práce Plzeň - jih a s výchovným poradcem informuje žáky o možnostech dalšího vzdělávání a možnostech volby povolání, a tím jim pomáhá při výběru jejich budoucího profesního zaměření
- učí žáky pracovat podle předem stanovených kritérií a dodržovat zadání a termíny, a tím je vede k zodpovědnosti při školní práci a k získávání základních pracovních návyků

Vyučovací předmět: **Občanská výchova**

Ročník: **Prima**

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
ÚVOD K VÝUCE OV				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikuje se spolužáky v hodině i mimo vyučování • respektuje pravidla práce v hodině • vysvětlí pojmy občan, občanství a národnost 	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání spolužáků • motivace ke studiu • pravidla práce v hodinách a jejich tvorba • občan, občanství, národnost 	<p>VDO - <i>Občan, občanská společnost a stát</i></p> <p>OSV - <i>Kooperace a kompetice</i></p>	<p>V průběhu celého školního roku budou operativně s ohledem na charakter učiva zařazovány následující metody a postupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dramatická výchova - psychotesty - simulační a sociologické hry - práce s textem - skupinová práce - prezentace vlastní i skupinové práce - rozhovor, diskuse, besedy - anketa, - exkurze, referáty - spolupráce s výchovným poradcem - spolupráce s institucemi - audiovizuální média - problémové úkoly - krátkodobé projekty - dlouhodobé projekty - projektové dny

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
ČLOVĚK V RYTMU ČASU				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase a rozumí jeho členění zachází hospodárně s časem a správně jej využívá k práci (učení), zábavě i odpočinku vysvětlí odlišnost přírodních a umělých cyklů prakticky využívá kalendář vyjmenuje roční období a objasní pojmy rovnodennost a slunovrat uvede příklady sezónních prací a činností, které jsou ovlivňovány přírodními cykly 	<ul style="list-style-type: none"> čas v praktickém životě: měření času, letní a zimní čas cyklus přírody 	OSV - <i>Rozvoj schopností poznávání</i> Z - pohyby Země - prima F - Země - prima Bi - cyklus přírody - prima D - kalendář - prima	Téma z kalendáře: sv. Václav, Den české státnosti celoroční úkol - vytvoření kalendáře na každý měsíc
RODINNÝ ŽIVOT				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> popíše svou rodinu, její členy a jejich role zformuluje základní funkce rodiny popíše, čím je pro něj rodina důležitá a čím on pro ni vyjmenuje vzájemné potřeby jednotlivých členů rodiny vytvoří schéma rodinných vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> rodina rodinné a příbuzenské vztahy 	OSV - <i>Mezilidské vztahy</i> D - rodina - prima Cj - rodina - prima, sekunda	Výchova ke zdraví Téma z kalendáře: Vznik samostatného Československého státu

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci • přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situaci ohrožení 	<ul style="list-style-type: none"> • používá správné názvy označující příbuzenské vztahy • sestaví rodokmen své rodiny • uvede předpoklady k uzavření manželství a základní práva a povinnosti vyplývající z manželství • uvede a rozpozná možné problémy rodinného života a navrhne jejich řešení • popíše vývojová období života člověka z hlediska významných událostí • vysvětlí pojmy puberta, plánované rodičovství, antikoncepce • rozpozná situaci, kdy může být ohrožena jeho bezpečnost • vyjmenuje důležitá telefonní čísla • požádá o pomoc v případě, že někdo ohrožuje jeho práva • objasní své důvody, proč nevzít drogu • vysvětlí pojem rodinný rozpočet, jeho příjmy a výdaje • vysvětlí pojem výchova • rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem 	<ul style="list-style-type: none"> • manželství • rodina - místo návratů <ul style="list-style-type: none"> - problémy rodinného života - život bez rodiny • biologická funkce rodiny • ochranná funkce rodiny <ul style="list-style-type: none"> - kde hledat pomoc - působení drog • materiální funkce rodiny • výchovná funkce rodiny 	<p>Bi - člověk - tercie</p> <p>Bi - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - tercie, kvarta</p> <p>OSV - <i>Mezilidské vztahy</i></p>	<p>Téma z kalendáře: 17. listopad</p> <p>Téma z kalendáře: Vánoce</p> <p>Výchova ke zdraví</p>

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojmy náhradní výchova, ústavní výchovná zařízení, pěstounská péče, osvojení uvede důvody, které vedou k umístění dítěte do náhradní rodinné péče 	<ul style="list-style-type: none"> náhradní výchova 		
ŽIVOT VE ŠKOLE				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní systém našeho školství porovná některé typy škol vysvětlí význam vzdělávání pro vývoj a budoucnost člověka popíše naši školu a život v ní vyjmenuje pravidla školního řádu, svá práva a povinnosti objasní úlohu školního parlamentu objasní a využívá zásady racionální přípravy na vyučování 	<ul style="list-style-type: none"> systém vzdělávání vklad vzdělání pro život život v naší škole pravidla školního života - školní řád školní parlament umění učit se - plánování, organizace, metody učení 	<p>VDO - <i>Občanská společnost a škola</i></p> <p>Cj - škola, rozvrh - prima, sekunda</p> <p>OSV - <i>Psychohygienu</i></p>	Výchova ke zdraví

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
NAŠE OBEC				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje důležitá a významná místa v obci, významné události, památky, osobnosti vyjádří, co pro něj domov znamená orientuje se ve své obci poskytne důležité informace o své obci vyjmenuje, co vše patří do obce, objasní rozdíl mezi státní správou a samosprávou na příkladech popíše, čím se zabývá obecní úřad a s jakými problémy se na něj můžeme obracet rozliší složky tvořící přírodní prostředí vysvětlí pojem ekologie rozliší přírodní, umělou a sociální složku životního prostředí člověka 	<ul style="list-style-type: none"> místo, kde žijeme: zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, důležité instituce podíl občana na životě své obce: státní správa, samospráva řešení záležitostí obce: obecní úřad, obecní rada, obecní zastupitelstvo, obecní rozpočet životní prostředí 	<p>Z - naše obec - kvarta</p> <p>Cj - Naše obec - tercie, kvarta</p> <p>VDO - <i>Občan, občanská společnost a stát</i></p> <p>VDO - <i>Formy participace občanů v politickém životě</i></p> <p>EV - <i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i> - <i>Vztah člověka k prostředí</i></p> <p>Bi - ekologie - tercie</p>	<p>procházka městem a určení důležitých budov</p> <p>Téma z kalendáře: Velikonoční svátky</p>

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
NÁŠ REGION				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady orgánů a institucí, které se podílejí na správě obcí, krajů, státu 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> uvede, co je typické pro vlastní region vyjmenuje některé zvláštnosti lidové architektury a lidového oděvu 	<ul style="list-style-type: none"> odlišnost života v regionech 	VDO - <i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i> Z - náš region - kvarta	Témata z kalendáře: Svátek práce Osvození naší republiky od nacismu Den matek
NAŠE VLAST				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje některé kraje vysvětlí na základě zkušeností, co je domov, vlast užívá různé jazykové prostředky přiměřeně situaci vysvětlí, k čemu jazyk slouží vyjmenuje státní symboly a vysvětlí význam jejich používání vysvětlí důležitost státních svátků a významných dnů s projevem tolerance ke státnosti jiných zemí 	<ul style="list-style-type: none"> kraje v České republice domov, vlast český jazyk, cizí jazyky, spisovná a nespisovná čeština státní symboly historické události - významné dny, státní svátky 	OSV - <i>Komunikace</i> Čj - vývoj češtiny, útvary českého jazyka - tercie VDO - <i>Občan, občanská společnost a stát</i>	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje některá zajímavá památná místa naší vlasti a uvede pověsti s nimi spojené vyjmenuje významné osobnosti české minulosti a vysvětlí jejich přínos uvede příklady, co proslavilo náš stát uvede jména našich prezidentů a vysvětlí jejich přínos vysvětlí kulturní a historický význam Prahy 	<ul style="list-style-type: none"> zajímavá a památná místa významné osobnosti slavné české výrobky naši prezidenti stověžatá Praha 	<p>D - naše vlast, Praha - sekunda</p> <p>Z - naše vlast, Praha - tercie, kvarta</p> <p>OSV - <i>Mezilidské vztahy</i> - <i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i></p> <p>VMEGS - <i>Objevujeme Evropu a svět</i></p> <p>OSV - <i>Poznávání lidí</i></p>	návštěva Prahy
MINIÚVOD DO LIDSKÝCH PRÁV				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj vůči všem projevům lidské nesnášenlivosti 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojmy rasismus, xenofobie, diskriminace vysvětlí příčiny netolerantního přístupu lidí k menšinám rozpozná některé projevy lidské nesnášenlivosti rozpozná porušování nebo ohrožování práv dětí 	<ul style="list-style-type: none"> základní lidská práva <ul style="list-style-type: none"> Všeobecná deklarace lidských práv Úmluva o právech dítěte práva a povinnosti - poškozování lidských práv 	<p>D - lidská práva - kvarta</p> <p>Z - lidská práva - kvarta</p> <p>OSV - <i>Mezilidské vztahy</i></p>	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy a způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod 	<ul style="list-style-type: none"> • v rámci možností poskytuje pomoc potřebným lidem ve své blízkosti • rozpozná jednání, které ohrožuje práva druhých • vysvětlí, kam se obrátit, jsou - li práva porušována • hájí svá práva • rozumí pojmu kompromis • vysvětlí, co je konflikt a jaké jsou jeho příčiny • předchází neshodám či konfliktům • používá vhodné techniky řešení konfliktů 	<ul style="list-style-type: none"> • diskriminace, šikana • konflikt a jeho řešení 	<p>OSV - <i>Seberegulace a sebeorganizace</i></p> <p>MkV - <i>Kulturní diference</i></p> <p>OSV - <i>Mezilidské vztahy</i></p> <p>VDO - <i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i></p>	<p style="text-align: center;">Výchova ke zdraví</p>

Vyučovací předmět: Občanská výchova
Ročník: Sekunda

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
ŽIVOT MEZI LIDMI				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy a způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje sociální skupiny podle různých hledisek • popíše vliv skupiny na členy • zformuluje základní funkce rodiny a vysvětlí její význam pro zdravý vývoj jedince • popíše vzájemné propojení školních a mimoškolních institucí • rozlišuje nesprávné chování a umí zasáhnout, předchází konfliktům • respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a pozitivně přispívá k utváření mezilidských vztahů • vysvětlí fungování mezilidských vztahů a komunikace a uvede pozitivní i negativní příklady • uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • sociální skupiny • v rodině • ve škole • mezi vrstevníky • komunikace 	<p>OSV - <i>Poznávání lidí</i></p> <p>OSV - <i>Mezilidské vztahy</i></p> <p>VDO - <i>Občanská společnost a škola</i></p> <p>Čj - komunikace - tercie</p>	<p>V průběhu celého školního roku budou operativně s ohledem na charakter učiva zařazovány následující metody a postupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dramatická výchova - psychotesty - simulační a sociologické hry - práce s textem - skupinová práce - prezentace vlastní i skupinové práce - rozhovor, diskuse, besedy - anketa - exkurze - referáty - spolupráce s výchovným poradcem - spolupráce s institucemi - audiovizuální média - problémové úkoly - vyhledávání informací - krátkodobé projekty - dlouhodobé projekty - projektové dny - témata z kalendáře

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
KULTURNÍ ŽIVOT				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy reklamy na veřejné mínění a chování lidí zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> přistupuje kriticky k mediálním informacím vyjadřuje svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí posoudí nebezpečí působení masmédií a masové kultury na člověka vysvětlí obsah pojmu kultura rozlišuje duchovní a hmotné projevy kultury rozlišuje druhy a funkce umění, vysvětlí pojmy kýtč, krása, móda chová se šetrně ke kulturním památkám a přírodním objektům zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování k těmto objektům a aktivně proti němu vystupuje vysvětlí význam minulosti a kultury pro vývoj společnosti vyjmenuje kulturní instituce a orientuje se v jejich nabídce uvede nejvýznamnější náboženské systémy a jejich principy porovná pravidla náboženských systémů 	<ul style="list-style-type: none"> média: masmédiá, prostředky masové komunikace, masová kultura kultura a umění: rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice kulturní instituce víra a náboženství 	<p>MedV - <i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i> - <i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i></p> <p>OSV - <i>Komunikace</i></p> <p>MkV - <i>Kulturní diference</i></p>	<p>Rozšiřující učivo: Architektonické a umělecké styly</p>

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> objasní nejstarší náboženské formy, jejich původ a význam uplatňuje vhodné způsoby chování aplikuje zásadní pravidla společenského styku vysvětlí význam dodržování těchto zásad pro svůj život 	<ul style="list-style-type: none"> pravidla slušného chování 	OSV - <i>Rozvoj schopností poznávání</i> D - víra, náboženství - průběžně	
NAŠE VLAST				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje stavby ve svém okolí a nejvýznamnější stavby v ČR vyjmenuje organizace a úřady pro ochranu životního prostředí podílí se na ochraně životního prostředí vyjmenuje a ukáže na mapě NP a CHKO v ČR vyjmenuje některé kulturní a přírodní památky, které jsou pod ochranou UNESCO v ČR 	<ul style="list-style-type: none"> krásy naší země ochrana přírodního a kulturního bohatství 	EV - <i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i> Bi - ekologie - prima, kvarta	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
MAJETEK A VLASTNICTVÍ				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> porovná různé formy vlastnictví a uvede jejich příklady uvede příklady hmotného a nehmotného, movitého a nemovitého, soukromého a veřejného majetku orientuje se v rozpočtu rodiny, dokáže si rozvrhnout kapesné na určité období 	<ul style="list-style-type: none"> formy vlastnictví hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví 	M - desetinná čísla - prima	Rozšiřující učivo: Potřeby Životní úroveň
PRÁVNÍ ZÁKLADY STÁTU				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje nejčastější typy a formy států objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> popíše znaky státu vysvětlí rozdíl mezi monarchií a republikou (parlamentní a prezidentskou) a uvede příklady rozliší demokratické a nedemokratické formy vlády stručně charakterizuje stát unitární, federaci, konfederaci a uvede příklady 	<ul style="list-style-type: none"> znaky státu typy a formy státu formy vlády 	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování M - statistika - tercie	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
PRINCIPY DEMOKRACIE				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozdělí a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady orgánů a institucí, které se podílejí na správě obcí, krajů, státu 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> uvede základní demokratické principy a zásady a vysvětlí je na příkladech rozliší přímou a nepřímou demokracii vysvětlí význam volebního práva uvede, kdo může volit, kdo a kam může být volen vyjmenuje územní samosprávné celky ČR a orgány obce 	<ul style="list-style-type: none"> znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu volby - politický pluralismus začlenění do veřejného života - význam a formy voleb do zastupitelstev 	D - demokracie - volební systémy - průběžně	
EVPROSKÁ INTEGRACE				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam v mezinárodním dění a popíše výhody spolupráce mezi státy objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy a způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> uvede základní informace a zajímavosti o členských státech EU vysvětlí důležitost spolupráce mezi zeměmi Evropy uvede výhody a příklady činnosti některých mezinárodních organizací vysvětlí pojmy tolerance, intolerance, předsudek, rasismus, xenofobie, diskriminace, anti-semitismus 	<ul style="list-style-type: none"> Evropská unie a ČR - podstata, význam, výhody mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická, bezpečnostní významné mezinárodní organizace tolerance k národnostním menšinám, problémy lidské nesnášlivosti 	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět MkV - Etnický původ VDO - Občan, občanská společnost a stát i	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
LIDSKÁ PRÁVA V DOKUMENTECH				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj vůči všem projevům lidské nesnášenlivosti objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy a způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje některé dokumenty týkající se lidských práv odliší lidská práva od ostatních práv a povinností charakterizuje lidská práva posoudí význam ochrany lidských práv a svobod uvede příklady protiprávního jednání vyjmenuje základní práva dětí a příklady povinností dospělých dětí vůči rodičům 	<ul style="list-style-type: none"> Všeobecná deklarace lidských práv Listina základních práv a svobod Charta základních práv EU 	MkV - <i>Lidské vztahy</i> - <i>Princip sociálního smíru a solidarity</i> OSV - <i>Mezilidské vztahy</i> VDO - <i>Občan, občanská společnost a stát</i>	Rozšiřující učivo: Svoboda, morálka, mravnost

Vyučovací předmět: Občanská výchova
Ročník: Tercie

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
ČLOVĚK JAKO OSOBNOST				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i osobních cílů a překonávání překážek • optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímá sebe i ostatní jako jedinečné lidské bytosti • rozliší význam a obsah pojmů: osobnost, osobní, osoba • popíše změny v životě člověka a etapy vývoje osobnosti • vyjmenuje lidské vlastnosti, na příkladech je popíše a rozliší vlastnosti volní a charakterové • na příkladech vysvětlí pojmy potřeba (a různé druhy potřeb), motiv a motivace, zájem • uvede základní dovednosti, užití různých dovedností v praktickém životě, posoudí své schopnosti a dovednosti a užívá je v rozhodování • vyjádří své představy o vlastní budoucnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • osobnost člověka • vývoj osobnosti • charakter • volní vlastnosti • potřeby, motivy, zájmy • dovednosti, vlohy a schopnosti • životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Poznávání lidí</i> - <i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i> - <i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i> <p>Bi - člověk - tercie</p>	<p>V průběhu celého školního roku budou operativně s ohledem na charakter učiva zařazovány následující metody a postupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dramatická výchova - psychotesty - simulační a sociologické hry - práce s textem - skupinová práce - prezentace vlastní i skupinové práce - rozhovor, diskuse, besedy - anketa - exkurze, referáty - spolupráce s výchovným poradcem - spolupráce s institucemi - audiovizuální média - problémové úkoly - vyhledávání informací - krátkodobé projekty - dlouhodobé projekty - projektové dny - témata z kalendáře <p>Výchova ke zdraví</p>

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
VNITŘNÍ SVĚT ČLOVĚKA				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem vnímání a zdůvodní jedinečnost prožívání, myšlení a jednání lidí posoudí své kladné a záporné vlastnosti, záporné vlastnosti dokáže v případě potřeby korigovat, své kladné vlastnosti rozvíjet, také při posuzování druhých bere v úvahu jejich kladné i záporné vlastnosti vysvětlí pojmy myšlení, paměť, pozornost, učení, aplikuje teoretické poznatky při vlastním efektivním učení promluví o svém citovém životě zvládá své citové projevy v životních situacích rozliší citové stavy, nálady a vztahy, city vyšší (etické a estetické), uvede jejich příklady vysvětlí, co jsou náročné životní situace a jaké jsou základní způsoby jejich řešení snaží se řešit náročné životní situace pozitivně a zodpovědně sestaví svůj žebříček hodnot 	<ul style="list-style-type: none"> poznávání a vnímání (poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí) myšlení paměť pozornost učení city náročné životní situace - stres, konflikt systém osobních hodnot 	<p>OSV - <i>Sebepoznání a sebepojetí</i></p> <p>Bi - člověk - tercie</p> <p>MkV - <i>Lidské vztahy</i></p>	<p>Výchova ke zdraví</p>

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky vyjádří svůj názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> uplatňuje osvojené preventivní způsoby chování, svěří se se zdravotními problémy rozliší základní typy návykových látek, způsoby jejich užívání, hlavní rizika závislosti nejen na drogách vysvětlí pojmy: závislost, narkoman, nízkoprahové centrum, abstinenční příznaky na příkladu popíše negativní vliv závislosti na osobnost člověka 	<ul style="list-style-type: none"> zdravý způsob života a péče o zdraví rizika ohrožující zdraví a jejich prevence drogy, jejich typy, působení a nebezpečí drogová prevence 	<p>Bi - drogy, drogové závislosti - tercie</p>	<p>Výchova ke zdraví</p> <p>Výchova ke zdraví</p>
STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojmy ekonomika, hospodářství, průmysl, zemědělství a služby, dělba práce na příkladech uvede, co je nabídka, poptávka při nakupování rozliší levné, drahé, zlevněné zboží, dokáže získat další informace o zboží 	<ul style="list-style-type: none"> dělba práce nabídka, poptávka, trh, podstata fungování trhu cena zboží 	<p>M - desetinná čísla - prima</p>	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
PRÁVNÍ ŘÁD ČESKÉ REPUBLIKY				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> stručně vysvětlí, co je právo, na příkladech uvede možné vztahy mezi právem, morálkou a spravedlností vysvětlí pojem právní norma a právní řád, uvede příklady právních norem vysvětlí, čím se zabývají odvětví pracovního, rodinného, trestního, občanského a obchodního práva 	<ul style="list-style-type: none"> úloha práva v životě společnosti právo a morálka, vztah právních a mravních norem, uplatňování hodnot v praktickém životě právní norma, předpis, zákon, publikování právních předpisů právní řád - jeho význam a funkce právní odvětví 	VDO - <i>Občan, občanská společnost a stát</i>	
PRÁVNÍ ZÁKLADY STÁTU				
	Žák: <ul style="list-style-type: none"> objasní funkci Ústavy ČR v Ústavě ČR vyhledá základní informace o hlavních státních orgánech a volbách v ČR charakterizuje moc zákonodárnou, výkonnou a soudní a vymezí propojenost všech tří složek pochopí význam Parlamentu, vlády a prezidenta ČR uvede ministerstva a příklady jejich úkolů vysvětlí strukturu našeho soudnictví porozumí rozdílu mezi občanskoprávním a trestním řízením 	<ul style="list-style-type: none"> Ústava ČR moc zákonodárná (Parlament ČR, volby, politické strany) moc výkonná moc soudní soustava soudů orgány právní ochrany občanů 	VDO - <i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i> VDO - <i>Formy participace občanů v politickém životě</i> D - ústava - tercie	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
EVROPSKÁ INTEGRACE				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> uvede základní informace a zajímavosti o členských státech EU uvede příklady práv občanů v ČR v rámci EU vysvětlí důležitost spolupráce mezi zeměmi Evropy v oblasti právních vztahů porovnává soustavu orgánů EU se soustavou orgánů ČR 	<ul style="list-style-type: none"> právo v Evropě orgány EU 	VMEGS - - <i>J sme Evropané</i> - <i>Objevujeme Evropu a svět</i> Z - Evropská unie - tercie, kvarta D - Evropská unie - kvarta Cj - realie evropských zemí - průběžně	

Vyučovací předmět: **Občanská výchova**

 Ročník: **Kvarta**

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
PRÁVO V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> stručně vysvětlí, co je právo, na příkladech uvede možné vztahy mezi právem, morálkou a spravedlností vysvětlí pojem právní norma a právní řád, uvede příklady právních norem vysvětlí pojmy občan, občanství, občanský průkaz, občanská práva a jejich příklady na příkladu vysvětlí postup při vyřizování občanského průkazu a při dalších jednáních na úřadech, např. při udělování občanství v textu nebo v médiích vyhledá příklady porušování občanských práv vysvětlí, která další práva a povinnosti nabyli naši občané vstupem do EU 	<ul style="list-style-type: none"> význam právních vztahů důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající styk s úřady státní občanství ČR - právo občana, svoboda a odpovědnost nabývání občanských práv, udělování občanství občanství EU 	VDO - <i>Občan, občanská společnost a stát</i> - <i>Lidské vztahy</i> MkV - <i>Princip sociálního smíru a solidarity</i> Z - Evropská unie - kvarta D - Evropská unie - kvarta MedV - <i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i> - <i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	V průběhu celého školního roku budou operativně s ohledem na charakter učiva zařazovány následující metody a postupy: <ul style="list-style-type: none"> dramatická výchova psychotesty simulační a sociologické hry práce s textem skupinová práce prezentace vlastní i skupinové práce rozhovor, diskuse, besedy anketa exkurze, referáty spolupráce s výchovným poradcem spolupráce s institucemi audiovizuální média problémové úkoly vyhledávání informací krátkodobé projekty dlouhodobé projekty projektové dny témata z kalendáře

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
OBČANSKOPRÁVNÍ VZTAHY				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> porozumí rozdílu mezi občanskoprávním a trestním řízením vysvětlí, čím se zabývají odvětví pracovního, rodinného, trestního, občanského a obchodního práva 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnické právo, porušování práv k duševnímu vlastnictví, práva k cizím věcem, závazkové právo - smlouvy, odpovědnost za škodu 		
TRESTNÍ PRÁVO				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> na příkladech vystihne podstatu protiprávního jednání, vysvětlí pojem trestní postizitelnost vyjmenuje orgány právní ochrany na příkladech rozliší přestupek a trestný čin uvede druhy postihů za trestné činy a přestupky 	<ul style="list-style-type: none"> trestní postizitelnost orgány právní ochrany a sankce přestupky a správní řízení porušování předpisů v silničním provozu trestní právo: trestný čin, přestupek - sankce 		Rozšiřující učivo: Soudní řízení

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
PRACOVNÍ PRÁVO				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě využije profesní informace poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje, které náležitosti má mít pracovní smlouva objasní zvláštnosti pracovních podmínek mladistvých vyhledá nejdůležitější práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů vyhledá informace vztahující se k profesní volbě popíše, co a kde je úřad práce a jeho činnost vysvětlí jednotlivé body strukturovaného životopisu a jeho význam pro hledání zaměstnání prezentuje svoji osobu při zájmu o práci nebo studium 	<ul style="list-style-type: none"> pracovní smlouva, příprava na obživu a osobní i společenské uplatnění trh práce - subjekty na trhu práce, jejich práva a povinnosti, formy obživy, pracovní příležitosti v obci a regionu, podnikání, praktická orientace na trhu práce profesní život člověka - druhy profesí, pracovní předpoklady hledání zaměstnání - Úřad práce, pracovní příležitosti, nezaměstnanost volba povolání- sebehodnocení, rozhodování a sebezprezentace 	<p>Čj, Cj - životopis - sekunda, tercie</p>	<p>Člověk a svět práce</p>
RODINNÉ PRÁVO				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> uveče způsoby uzavírání manželství, příčiny rodinných konfliktů a rozvodu 	<ul style="list-style-type: none"> manželství - vznik a zánik 		

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
VÝROBA, OBCHOD, SLUŽBY				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> podílí se na vytvoření fiktivní firmy v součinnosti výroby, obchodu a služeb popíše jednotlivé fáze hospodářského procesu rozliší sektory národního hospodářství 	<ul style="list-style-type: none"> ekonomie a ekonomika, ekonomické subjekty, statky, služby hospodářský proces 	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV - Sebepoznání a sebepojetí	Rozšiřující učivo: Podnikání Hledání zaměstnání
PRINCIPY TRŽNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v principech tržního hospodářství a vytváří si zkušenosti na trhu rozliší jednotlivé právní formy podnikání 	<ul style="list-style-type: none"> nabídka, poptávka, cena zboží fungování trhu nejčastější právní formy podnikání 	OSV - Seberegulace a sebeorganizace	Člověk a svět práce
PENÍZE				
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> posoudí důležitost příjmů státního rozpočtu, objasní, co tvoří jeho příjmy a jeho výdaje rozliší druhy daní a vyhledá aktuální informace o jejich výši vyhledá aktuální informace o sociálních dávkách a příspěvcích 	<ul style="list-style-type: none"> státní rozpočet a rozpočet rodiny význam daní 	Z - mezinárodní obchod - kvarta M - desetinná čísla - sekunda D - platidla -průběžně	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • přiměřeně zachází s vlastními penězi • vyjmenuje formy placení, popíše vývoj peněz do dnešní podoby • vyjmenuje peněžní ústavy, vysvětlí jejich hlavní úkoly a popíše některé služby, které nabízejí 	<ul style="list-style-type: none"> • peníze - funkce a podoby peněz, formy placení • peněžní ústavy a jejich služby 		
LIDSKÁ SETKÁNÍ				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situaci ohrožení • rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj vůči všem projevům lidské nesnášenlivosti • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy a způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá komunikaci s handicapovanými lidmi • orientuje se v základních pojmech (rasismus, xenofobie, extremismus) • uplatňuje asertivitu při řešení náročných životních situací • vyhledá aktuální informace o sociálních dávkách a příspěvcích 	<ul style="list-style-type: none"> • přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi • rovnost a nerovnost • rovné postavení mužů a žen • lidská solidarita • pomoc lidem v nouzi • potřební lidé ve společnosti • záchytná sociální síť 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> -Poznávání lidí - Komunikace - Mezilidské vztahy - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>MkV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Multikulturalita - Lidské vztahy 	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
GLOBALIZACE				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, jak mezi sebou mohou státy spolupracovat • rozlišuje a na příkladech demonstruje ekonomickou, politickou a mírovou spolupráci • uvede základní mezinárodní organizace (OSN, NATO, Rada Evropy) a vysvětlí jejich roli a základní strukturu a jejich vztah k ČR • vysvětlí, co je EU, jak, kdy a proč vznikla, kdo jsou její členové • vyhledá aktuální informace, či vznese dotaz na příslušnou organizaci • vlastní úvahou zvaží výhody a nevýhody členství v EU a její význam • pozná a popíše základní prvky a symboly EU (vlajka, hlavní instituce) na příkladech • rozlišuje mezi problémy týkajícími se obce, regionu, státu a globálními problémy • uvede příklady globálních problémů a vysvětlí jejich příčiny, důsledky a možné řešení • rozlišuje problémy ekologické (znečištění, globální oteplování) populační (přelidnění, AIDS a další nemoci) a politické (ekonomické rozdíly ve světě, terorismus, migrace) 	<ul style="list-style-type: none"> • projevy, klady, zápory • významné globální problémy • způsoby jejich řešení 	<p>VMEGS - <i>Evropa a svět nás zajímá</i> - <i>Objevujeme Evropu a svět</i></p> <p>Z - životní prostředí v Evropě, globalizace - kvarta</p> <p>Bi - ekologie – prima, kvarta</p> <p>EV - <i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i></p>	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
PROJEKTOVÉ DNY				
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá vhodné techniky a postupy pro ošetření zraněného • vyjmenuje mimořádné události a navrhne kroky, jak při nich reagovat • aplikuje teoretické poznatky o chování člověka za mimořádných situací v praxi • jmenuje a dodržuje základní pravidla silničního provozu jako chodec a cyklista • rozliší základní typy návykových látek, způsoby jejich užívání, hlavní rizika závislosti nejen na drogách • na příkladu popíše negativní vliv závislosti na osobnost člověka • vysvětlí pojmy rasismus, xenofobie a diskriminace, rozpozná projevy lidské nesnášenlivosti, šikany, porušování lidských práv a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • uplatňuje osvojené preventivní způsoby chování, svěří se s problémy 	<p>Zásady první pomoci</p> <p>Ochrana obyvatel za mimořádných událostí</p> <p>Základní pravidla silničního provozu</p> <p>Prevence sociálně patologických jevů</p>	<p>Bi - první pomoc -tercie, kvarta</p> <p>Bi - drogy, drogové závislosti - tercie, kvarta</p> <p>Ov - drogy, drogové závislosti - tercie - miniúvod do lidských práv - prima</p>	<p>Výchova ke zdraví</p> <p>spolupráce se Sbořem dobrovolných hasičů Blovice, Leteckou vojenskou záchrannou službou Plasy, ZŠ Blovice (dopravní hřiště), policií a příslušnými odborníky</p>